

UCHWAŁA

III Kongresu Towarzystw Naukowych z dnia 22 października 2022 roku

Towarzystwa naukowe są ważnym elementem systemu nauki w Polsce. Swoją działalnością pro publico bono wpisują się w politykę państwa, odpowiadając na wyzwania współczesności oraz poszukując rozwiązań służących przyszłym pokoleniom.

Historyczny ogląd bilansu społecznego ruchu naukowego w Polsce umożliwia wysoką ocenę działalności naukowej, popularyzatorskiej i wydawniczej w wymiarze krajowym i międzynarodowym na przestrzeni wieków. Wiele organizacji koncentruje się na umacnianiu potencjału regionów, uznając, że ich różnorodne tradycje tworzą tożsamość Polaków. W przestrzeni towarzystw naukowych spotykają się miłośnicy nauki w różnym wieku, co sprzyja nawiązywaniu więzi między uczniami i mistrzami oraz uczy poszanowania osiągnięć poprzedników. Na gruncie towarzystw naukowych dokonuje się dojrzewanie do godnego pełnienia ról społecznych i odpowiedzialnego sprawowania funkcji. Cele społecznego ruchu naukowego obejmują m.in.: prowadzenie badań naukowych i upowszechnianie ich wyników podczas konferencji i sesji oraz w publikacjach, prowadzenie kształcenia całościowego, wspomaganie nauczycieli akademickich w rozwoju naukowym, promowanie etycznych postaw, prowadzenie bibliotek oraz placówek o charakterze archiwalnym i muzealnym.

Pomimo dużego znaczenia i wielu zasług dla polskiej nauki i narodowego dziedzictwa, towarzystwa naukowe nie zajmują należnego miejsca w polityce naukowej państwa. Brakuje bowiem systemowych rozwiązań, które zapewniłyby przetrwanie społecznego ruchu naukowego i jego ponadczasowego dorobku zawartego w publikacjach oraz w materialnych pomnikach, takich jak biblioteki, archiwa czy muzea.

Uczestnicy III Kongresu Towarzystw Naukowych uznają za niezbędne finansowanie organizacji społecznego ruchu naukowego ze środków budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Towarzystwa naukowe powinny być także dostrzegane i finansowo wspierane przez podmioty gospodarcze. Ze względu na ważny interes państwa oraz z uwagi na pilną potrzebę naukową i społeczną Rada Towarzystw Naukowych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk podjęła pracę nad

przygotowaniem projektu ustawy o towarzystwach naukowych, której celem jest poprawienie ich funkcjonowania, zwiększenie wpływu na rozwój nauki i wzmocnienie roli w kształtowaniu nowoczesnego społeczeństwa wiedzy.

Dlatego też zwracamy się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Sejmu RP, Marszałka Senatu RP, Prezesa Rady Ministrów, Ministra Edukacji i Nauki, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministra Finansów o zainteresowanie się towarzystwami naukowymi i wsparcie ich funkcjonowania przez trwałe uregulowania o charakterze systemowym. Wyrażamy przekonanie, że przyczyniłoby się to do zwiększenia udziału polskiej nauki w światowych dokonaniach.

Gdańsk, dnia 22 października 2022 roku